فصلنامه رویکردهای پژوهشی نو در علوم مدیریت
Journal of New Research Approaches in Management Science
سال اول، شماره اول، زمستان ۱۳۹۶، صص۲۷-۱۱ Vol 1. No 1. 2018, p 11-27

بررسی ارتباط بین کیفیت سود و ارزش شرکت
(نقش تعدیل‌کنندگی تاخیر غیرعادی حسابرسی)

مسعود رستمی[۱]. میلاد رستمی[۲]. هنگامه خزائی[۳]

۱. کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی گرایش داخلی، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

نویسنده مسئول: Mr.1708@yahoo.com

۲. کارشناسی ارشد حسابداری، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

۳. کارشناسی ارشد حسابداری، واحد کرمانشاه، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمانشاه، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط بین کیفیت سود و ارزش شرکت (نقش تعدیل‌کنندگی تاخیر غیرعادی حسابرسی) است. جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه‌ی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در بازه‌ی زمانی سال ۱۳۸۹ تا پایان سال ۱۳۹۳ است، که از کلیه‌ی شرکت‌ها ۶۴۰ شرکت به عنوان نمونه آماری برای یک سال انتخاب گردید. روش پژوهش از نظر هدف کاربردی، از نظر منطق اجرا استقرائی، از نظر زمان ترکیبی(پانل دیتا)، از نظر نوع داده‌ها کمی، از نظر نحوه اجرا توصیفی پیمایشی و از نظر ارتباط بین متغیرها علّی و پس رویدادی است. جهت تجزیه و تحلیل نهایی از مدل اثرات ثابت با استفاده از نرم افزار EViews ویراست هشت استفاده شده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که؛ بین کیفیت سود و ارزش شرکت با درنظر گرفتن تاخیر غیرعادی حسابرسی ارتباط معنی‌داری وجود دارد. به شرکت‌هایی که سطح بالایی از کیفیت سود را دارند پیشنهاد می‌گردد که بازه زمانی مناسبی را برای

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

حسابرسی گزارش‌های مالی خود تعیین نمایند، تا از این طریق علاوه بر کاهش فشار بر روی حسابرسان سبب بهبود گزارشهای حسابرسی نیز گردند و تاخیر غیر عادی حسابرسی را کاهش دهند.

واژه‌های کلیدی: کیفیت سود، ارزش شرکت، تأخیر غیر عادی حسابرسی

مقدمه

تخصیص بهینه سرمایه نقش بسیار مهمی در رشد و توسعه اقتصادی کشورها ایفا می‌کند. بورس اوراق بهادار به عنوان ابزار مالی یکی از عمده‌ترین مکان‌های تخصیص سرمایه محسوب می‌شود. کارا بودن بورس اوراق بهادار جهت نیل به اهداف مذکور بسیار مؤثر می‌باشد. یکی از ویژگی‌های بازار کارا شفافیت اطلاعاتی است. به عبارت دیگر هر چه اطلاعات دقیق‌تر و به موقع تر باشد امکان تصمیمات سرمایه‌گذاری آگاهانه بیشتر فراهم می‌شود. بنابراین اطلاع رسانی به موقع شرکت‌های بورسی اثر قابل توجهی بر تصمیم گیری سهامداران بالقوه و فعلی دارد. اطلاعات حسابداری در قالب گزارش‌های مالی در اختیار استفاده کنندگان قرار می‌گیرد. این اطلاعات علاوه بر توجه به ارزش‌های کمی باید از بالاترین کیفیت هم برخوردار باشند (بیات و احمدی، ۱۳۹۳: ۹۸).

اگرچه اطلاعات مالی از منابع مختلفی بدست می‌آید اما هسته‌ی اصلی اطلاعات مالی، صورت‌های مالی است که از سیستم حسابداری بدست می‌آید، بنابراین این اطلاعات بیش‌از سایر منابع مالی مورد توجه استفاده کنندگان است. اطلاعاتی که به فرآیند حسابداری وارد و در نهایت به شکل صورت‌های مالی اساسی ارائه می‌شود، هنگامی می‌تواند استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی را در تصمیم‌گیریهای معقول و منطقی یاری دهد که علاوه برخصوصیت قابل اتکا بودن، به موقع نیز باشند (بهرامفر و مهرانی، ۱۳۸۳). بررسی عوامل مؤثر بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی حداقل از دو جنبه حائز اهمیت است؛ اول اینکه درک ما از فرآیند حسابرسی را افزایش می‌دهد. دوم اینکه تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی به طور مستقیم با زمان اعلان سود شرکت در ارتباط است (پناهیان و رمضانی، ۱۳۸۶). تأخیر غیر منتظره در گزارشگری باعث کاهش کیفیت اطلاعات می‌شود، زیرا افزایش تأخیر باعث می‌شود تا کاربران اطلاعات مورد نیاز خود را از دیگر منابع به‌دست آورند (کنچل و بالسام[1]، ۲۰۱۳).

کیفیت سود یک معیار مهم برای بررسی سلامت مالی واحد تجاری است و مفهومی است که به طور گسترده و بدون تعریف واحدی از آن استفاده می‌شود. کیفیت سود، ثبات، پایداری و نوسان‌ناپذیری سود گزارش شده را نشان می‌دهد. هرچه پایداری سود بیشتر باشد؛ یعنی شرکت توان بیشتری برای حفظ سودهای جاری دارد و فرض می‌شود کیفیت سود شرکت بالاتر است (دموری و

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

همکاران، ۱۳۹۳: ۴۰). اسچپیر و وینسنت[۲] (۲۰۰۳) معیارهای کیفیت سود را به مفید بودن در تصمیم گیری و تعریف اقتصادی سود مرتبط کردند. منظور از کیفیت سود، زمینه بالقوه رشد سود و میزان احتمال تحقق سودهای آتی‌است (صداقتی مختاری و حاجیها، ۱۳۹۱).

برای اینکه سود گزارش شده بتواند در ارزیابی عملکرد و سنجش توان سودآوری یک شرکت به استفاده کنندگان کمک نماید و ذینفعان و سرمایه گذاران با اتکاء به اطلاعات سود، بازده مورد انتظار خود را برآورد کنند، کیفیت اطلاعات باید به نحوی باشد که ارزیابی عملکرد گذشته را ممکن سازد و در سنجش توان سودآوری و پیش بینی فعالیت های آتی موثر باشد. بنابراین علاوه بر اینکه رقم سود گزارش شده برای سرمایه گذاران مهم است و بر تصمیم های آنها تاثیر دارد، ویژگی کیفیت سود نیز به عنوان یکی از ابعاد اطلاعات سود مورد توجه خاص سرمایه گذاران است (ثقفی و کردستانی، ۱۳۸۳).

تعیین ارزش یک شرکت و شناسایی عوامل موثر بر آن در بازارهای سرمایه همواره از مباحث چالش برانگیز برای سرمایه گذاران و تحلیل گران مالی بوده است. آنها همواره در پی شناسایی عوامل موثر بر ارزش شرکت بوده‌اند، تا از طریق کنترل این عوامل بتوانند ارزش شرکت را به طور واقعی تعیین نمایند (ولی پور و همکاران، ۱۳۸۹: ۹۴).

برای بیان سودمندی سود در تعیین ارزش شرکت تنها به میزان گزارش‌شده نباید توجه کرد، بلکه باید به کیفیت سود گزارش شده نیز توجه کرد. به عبارت دیگر، ارزش یک سهم تنها به سود هر سهم سال جاری شرکت بستگی ندارد بلکه به انتظارات ما از آینده شرکت و کیفیت سود بستگی‌دارد. اگر سود کیفیت بالایی داشته باشد، به ارزش بالاتر شرکت منجر می‌شود و اگر سود گزارش شده کیفیت پایینی داشته باشد، ارزش کمتری خواهد داشت (بیور[۳]، ۲۰۰۲).

با توجه به نقش سود گزارش شده در تصمیم‌گیری استفاده کنندگان صورت‌های مالی، کیفیت آن توجه ویژه ای را از سوی سرمایه‌گذاران، همچنین استانداردگذاران و کارگزاران بورس اوراق بهادار می‌طلبد. کیفیت بالای سود باعث می شود ارزش واقعی واحد تجاری به اطلاع سرمایه گذاران برسد و بازار سرمایه گسترش یابد. همچنین هدف چارچوب نظری حسابداری مبنی بر ارائه اطلاعات مربوط و به موقع جهت تصمیم گیری استفاده کنندگان صورت‌های مالی برآورده می‌شود. به موقع بودن در مقابل تاخیر در ارائه گزارش حسابرسی یکی از ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری می‌باشد. بنابراین زمان ارائه اطلاعات، سودمندی اطلاعات ارائه شده را تعیین می‌کند و افشای به موقع اطلاعات مربوط، مانع از بی خبری از وقایع مهمی می‌شود که ممکن است باعث کاهش ارزش شرکت شود. عوامل مختلفی بر ارائه به موقع اطلاعات صورت‌های مالی اثر گذار است. این عوامل شامل نوع موسسه حسابرسی، اندازه شرکت، نوع مالکیت، سودآوری و. . است (بهمن آبادی، ۱۳۹۰: ۲). از این رو، موضوع ارائه به موقع اطلاعات

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

صورت های مالی حسابرسی شده یکی از موضوعات مورد توجه قانون گذاران بازار سرمایه است. تا آنجا که ارائه به موقع اطلاعات، یکی از شاخص‌های مهم برای رتبه بندی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار از لحاظ کیفیت سود مورد استفاده این نهاد قانون گذار، قرار گرفته است (بنی مهد، ۱۳۹۰). با توجه به مطالب فوق مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که آیا بین کیفیت سود و ارزش شرکت با درنظر گرفتن تاخیر غیرعادی حسابرسی ارتباط معنی‌داری وجود دارد؟

مبانی نظری پژوهش

از اوایل دهه ۲۰۰۰، نقایص حسابرسی در زمینه به موقع بودن گزارش‌های حسابداری علاقه سهامداران و عموم را برانگیخته است. همچنین علاقه‌ایی که در مورد کاهش تاخیرحسابرسی در حال حاضر برای همه گروه‌های ذینفع وجود دارد، عوامل موثر برتاخیر حسابرسی را شایسته تحقیقات بیشتر نموده است. به طور نمونه قانون SOX[۴] 404 که مهلت ارائه گزارش حسابرسی را از ۶۰ روز به ۹۰ روز طی یک دوره ۳ ساله کاهش دادند، نشان‌دهنده نیاز به گزارش‌دهی سریع‌تر حسابرسان مستقل باتوجه به انجام کار بیشتر در زمان کمتر برای حسابرسان می‌باشد(لمبرت و همکاران[۵]، ۲۰۱۳). درنتیجه هم تهیه‌کنندگان صورتهای مالی و هم حسابرسان در زمینه توانایی خود در گردآوری و حسابرسی کارامد اطلاعات مالی در یک بازه زمانی کوتاه اظهار نگرانی کرده‌اند، در ایران نیز استاندارد حسابرسی شماره ۳۰ برنامه‌ریزی و همچنین استاندارد حسابرسی شماره ۶۱ نیز به بررسی مدت زمان اجرای حسابرسی مستقل و کیفیت کار آن‌ها با برنامه‌ریزی بهتر و همچنین اتکا بر عملیات انجام شده توسط حسابرسان داخلی پرداخته اند. از اینرو انتظار می رود کیفیت بالای حسابرسی داخلی باعث کاهش مدت عملیات حسابرسی مستقل گردد.

هر چه اطلاعات بدون تاخیر و به موقع در اختیار سرمایه گذاران قرار گیرد، فرصت اتخاذ تصمیم، قضاوت و اقدام به موقع نسبت به خرید، فروش و نگهداری سهام برای آن ها فراهم می شود. مدیران واحدهای تجاری به منظور حفظ منافع شخصی خود، سعی می کنند تا اخبار خوب را به بازار سرمایه مخابره نمایند، و در صورت وجود اخبار بد، مانند کاهش سودآوری شرکت و یا اظهار نظر نامناسب حسابرس درباره عملکرد آن‌ها، معمولاً تمایل دارند تا صورت‌های مالی را با تاخیر بیشتری به بازار سرمایه ارسال نمایند. زیرا مدیران برای جلب نظر حسابرس برای بهبود اظهار نظر حسابرس با او مذاکره می‌کنند و این خود مستلزم صرف زمان بوده و این عامل موجب تاخیر در ارائه صورت های مالی می‌شود (بیگلی و فیشر[۶]، ۱۹۹۸).

انصاری و شفیعی (۱۳۸۸) بیان می‌کنند که گزارش‌های مالی نسبت به گذشت زمان بسیار حساس بوده و با بررسی خود به این نتیجه رسیدند که یکی از عوامل موثر بر زمان گزارش حسابرسی مستقل استفاده از عملیات حسابرس مستقل می‌باشد. مدت زمان اجرا و تکمیل عملیات حسابرسی می‌تواند بر به موقع بودن

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

اطلاعات مالی ارائه شده و در نتیجه بر مربوط بودن آن اثر گذار باشد. گزارشگری مالی به موقع تابع عوامل مختلفی است. این عوامل می‌تواند مربوط به حسابرس و عملیات حسابرسی یا مربوط به ویژگی‌های واحد مورد رسیدگی باشد.

به هنگام بودن حسابرسی یکی از ویژگی‌های کیفی گزارش‌گری مالی تلقی می‌شود و شاخصی است از این مطلب که اطلاعات تا حد ممکن به موقع به استفاده کنندگان انتقال می‌یابد. با گذشت زمان، ارزش و اعتبار و سودمندی بسیاری از اطلاعات مالی در تصمیم‌گیری از دست خواهد رفت، بنابراین هرچه فاصله زمانی بین پایان سال مالی و تاریخ انتشار گزارش‌حسابرسی کوتاه‌تر باشد، ارزش اطلاعاتی آن بیشتر است و هر چه فاصله زمانی بین پایان سال مالی و تاریخ انتشار صورت‌های مالی واحدهای تجاری کوتاه تر باشد، سودمندی حاصل از صورت‌های مالی حسابرسی شده سالانه واحدهای تجاری افزایش می‌یابد. افزایش فاصله زمانی بین پایان سال مالی و تاریخ انتشار صورت‌های مالی، احتمال فاش شدن اطلاعات به نفع گروهی از استفاده کنندگان و به زیان سایرین را افزایش می دهد (یاکوب و چی احمد[۷]، ۲۰۱۱: ۱۱۲).

تاخیرهای بیش از حد، موقعیت یکسان مبنی بر دسترسی برابر به اطلاعات برای شرکت‌کنندگان در بورس را به خطر انداخته و به صورتی بالقوه محتوای اطلاعات گزارش‌های حسابداری را کاهش می‌دهد (گیولی و پالمون[۸]، ۱۹۸۲: ۴۹۱). مطالعات اخیر درباره مهلت ارائه صورت‌های مالی حسابرسی نیاز به افزایش کارایی حسابرسی را یادآور شده‌اند (پیزینی و همکاران[۹]، ۲۰۱۰: ۶۷).

به دلیل آن که افراد از اطلاعات در تصمیمات متفاوتی استفاده می‌کنند امکان ارایه یک تعریف جامع از سود وجود ندارد. از طرف دیگر سایر معیارها نیز بر مفید بودن اطلاعات سود تأثیر می گذارد. از جمله این اطلاعات (غیرمالی) توانایی تجزیه و تحلیل و پردازش اطلاعات توسط استفاده کنندگان و سایر محدودیت‌های بالقوه‌ای است که بر سر راه استفاده‌کنندگان قرار می‌گیرد (اسچیپر و وینسنت، ۲۰۰۳).

اختیار عمل مدیران در استفاده از اصول تحقق و تطابق و استفاده از برآورد و پیش‌بینی از جمله عواملی است که کیفیت سود را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از یک طرف به دلیل آگاهی بیش‌تر آن‌ها از شرکت، انتظار می رود به گونه‌ای اطلاعات تهیه و ارایه شود که وضعیت شرکت را به بهترین نحو منعکس کند. از طرف دیگر ممکن است بنا به دلائلی نظیر ابقا در شرکت، دریافت پاداش و سایر عوامل، مدیر خواسته و یا ناخواسته وضعیت شرکت را مطلوب جلوه دهد. بنابراین کیفیت سود شرکت‌ها تحت تأثیر مبانی گزارش گری و صلاحدید مدیران آن ها قرار می‌گیرد (خواجوی و ناظمی، ۱۳۸۶: ۳۸).

هر چه کیفیت سود بالا باشد، ویژگی کیفی اطلاعات مانند ویژگی مربوط بودن و بیان صادقانه نیز بیشتر خواهد بود. از این رو رابطه مستقیمی میان کیفیت سود و ویژگی‌های کیفی اطلاعات از جمله به موقع بودن اطلاعات وجود دارد (هاشمی و همکاران، ۱۳۹۳).

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

پیشینه‌ی پژوهش

یاکوب و احمد (۲۰۱۱) در پژوهش خود نشان دادند بعد از پذیرش استانداردهای گزارش‌گری مالی بین المللی در مالزی، تاخیر حسابرسی افزایش یافته است. هم‌چنین متغیرهای نسبت بدهی، سودآوری، نوع گزارش حسابرس، اندازه شرکت، نوع حسابرس و استقلال هئیت مدیره از جمله عوامل تاثیرگذار بر تاخیر حسابرسی محسوب می شوند.

کوگیلاوانی و مرجان موهد (۲۰۱۳) در بررسی عوامل تاثیر گذار بر ارائه به موقع صورت‌های مالی حسابرسی شده در مالزی دریافتند که میانگین تاخیر ارائه صورت‌های مالی برابر ۱۰۰روز است. آن‌ها عواملی چون اندازه کمیته حسابرسی، تمرکز مالکیت، اندازه شرکت و سودآوری را از جمله متغیرهای تاثیر گذار بر ارائه به موقع صورت‌های مالی شناسایی نمودند. هم‌چنین آن‌ها نشان دادند که متغیرهایی مانند نوع حسابرس، تخصص حسابرس و استقلال کمیته حسابرسی رابطه‌ای با ارائه به موقع صورت‌های مالی ندارد.

لمبرت و همکاران (۲۰۱۳) به بررسی رابطه تأخیر در زمان صدور گزارش حسابرس و کیفیت سود پرداختند. هدف از انجام این پژوهش مشخص شدن این موضوع است که پس از اعمال قانون جدید از سوی کمیسیون بورس و اوراق بهادار مبنی بر کاهش فرجه زمانی برای صدور گزارش حسابرسی از ۹۰ روز پس از پایان سال مالی به ۶۰ الی ۷۵ روز پس از پایان سال مالی، آیا کیفیت سود تغییر خواهد کرد یا خیر؟ بر این اساس تأخیر در زمان صدور گزارش حسابرس از پایان سال مالی تا تاریخ امضای گزارش حسابرسی در نظر گرفته شده و اقلام تعهدی اختیاری به عنوان معیار کیفیت سود در نظر گرفته شد. محققان به این نتیجه رسیدند که با کاهش تأخیر در زمان صدور گزارش حسابرسی، کیفیت سود کاهش می‌یابد. با توجه به این که کاهش تأخیر سبب بهبود به موقع بودن گزارش می‌شود و از طرفی نیز کاهش کیفیت سود سبب کاهش قابلیت اتکای گزارش می‌شود، نتیجه تحقیق در خصوص تأثیر این قانون بر کیفیت افشا، متناقض است.

آستانا[11](۲۰۱۴)، در پژوهش خود به بررسی ارتباط بین تاخیر غیرعادی حسابرسی و کیفیت سود و ارزش شرکت در کشور آمریکا پرداخت. که نتایج وی نشان داد که تاخیر غیر عادی در فرآیند حسابرسی به طور معکوس با کیفیت سود در ارتباط است. پژوهش وی مدل جامعی برای توضیح تاخیر حسابرسی و یک ابزار برای اندازه گیری تاخیر حسابرسی غیرعادی فراهم می کند. هم‌چنین شواهدی از ارتباط معکوس بین تاخیر غیرعادی حسابرسی و هفت معیار کیفیت سود فراهم می‌کند. سرانجام، این مطالعه نشان می دهد که تاخیر غیر عادی حسابرسی شک و تردید در میان سرمایه گذاران در مورد کیفیت سود ایجاد می‌کند.

خلعتبری و همکارانش (۲۰۱۳)، در پژوهشی به بررسی رابطه کیفیت سود و تاخیر حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته شده در اوراق بهادار تهران پرداختند. هدف اصلی مطالعه آن‌ها، بررسی رابطه بین

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

کیفیت سود (متغیر مستقل) و تاخیر حسابرسی (متغیر وابسته) در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بر ۹۹ شرکت در فاصله زمانی ۱۳۸۴-۱۳۸۹ است. نتایج تحقیقات آن‌ها نشان می دهد که بین کیفیت حسابرسی و تاخیر حسابرسی رابطه معنی داری در اوراق بهادار تهران وجود ندارد.

احمدپور و شهسواری (۱۳۹۳) پژوهشی با عنوان مدیریت سود و تأثیر کیفیت سود بر سودآوری آتی شرکت‌های ورشکسته بورس اوراق بهادار تهران انجام دادند. ایشان در پژوهش خود به بررسی نحوه اعمال اختیارات مدیریت در گزارشگری سودآوری آتی و تأثیر کیفیت سود در شرکت‌های پذیرفته بورس اوراق بهادار تهران، بین سال‌هال ۱۳۸۵-۱۳۹۰ پرداختند. نتایج آن‌ها از نظریه فرصت‌طلبانه بودن مدیریت سود حمایت می‌کند.

دموری و همکاران (۱۳۹۳) به بررسی رابطه بین هموارسازی، کیفیت سود و ارزش شرکت در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. آن‌ها در پژوهش خود رابطه بین ارزش شرکت با هموارسازی سود و کیفیت سود گزارش شده در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله زمانی ۱۳۷۹-۱۳۸۶را مورد ارزیابی قرار دادند و به دنبال پاسخ این سوال بودند، که آیا صرفا هموارسازی سود باعث افزایش ارزش شرکت می شود و یا اینکه هموارسازان سود همزمان باید کیفیت سود گزارش شده را نیز در نظر بگیرند؟ بدین منظور، شرکت ها ی نمونه با استفاده از روش ایکل به دو گروه هموارساز و غیر هموارساز تفکیک می‌شوند. نتایج حاصل از مدل رگرسیونی نشان داد که سرمایه گذاران برای شرکت‌های هموارساز سود با کیفیت بالاترین ارزش و برای‌شرکت‌های غیر هموارساز سود بدون کیفیت کمترین ارزش را قائل هستند.

بیات و احمدی (۱۳۹۳) در پژوهشی به بررسی تاخیر حسابرسی و به‌موقع بودن گزارشگری مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. هدف پژوهش آن‌ها بررسی عوامل اثرگذار بر به موقع بودن گزارشگری مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. نتایج پژوهش آن‌ها نشان می‌دهد که دردوره مورد بررسی بین اندازه شرکت، اظهارنظر حسابرسی، تغییر مدیریت و درصد مالکیت نهادی با تاخیر حسابرسی رابطه منفی وجود دارد.

فرضیه‌ی پژوهش

ـ بین کیفیت سود و ارزش شرکت با درنظر گرفتن تاخیر غیرعادی حسابرسی ارتباط معنی‌داری وجود دارد.

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

روش پژوهش

این پژوهش از جنبه هدف، از نوع پژوهش‌های کاربردی به‌شمار می‌رود، زیرا نتایج حاصل از آن می‌تواند در تصمیمات مدیران و سرمایه‌گذاران مورد استفاده قرار گیرد. روش پژوهش از نظر منطق اجرا استقرائی، از نظر زمان ترکیبی(پانل دیتا)، از نظر نوع داده‌ها کمی، از نظر نحوه اجرا توصیفی پیمایشی و از نظر ارتباط بین متغیرها علّی و پس رویدادی است. جهت تجزیه و تحیلی نهایی از مدل اثرات ثابت با استفاده از نرم افزار ایویوز ویراست هشت استفاده شده است.

جامعه و نمونهٔ آماری

جامعه آماری شامل شرکت‌های تولیدی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که سال مالی آن‌ها منتهی به ۲۹ اسفند هر سال باشد. دلایل انتخاب جامعه آماری مذکور این است که سازمان بورس اوراق بهادار تهران اطلاعات نسبتاً جامعی در خصوص وضعیت شرکت‌ها و روند عملکردهای مالی و اقتصادی آن‌ها دارد و می‌توان گفت تنها منبع اطلاعاتی است که با استفاده از آن می‌توان به منابع اطلاعاتی مالی شرکت‌ها دسترسی یافته و مدل تحقیق را مورد آزمون قرار داد.

در این پژوهش، با توجه به ماهیت پژوهش و نیز وجود برخی ناهماهنگی‌ها میان شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، شرایط زیر به منظور تعیین جامعه آماری پژوهش در نظر گرفته شده‌است. از این‌رو نمونه آماری به روش حذف سیستماتیک انتخاب می‌شود. در این روش ابتدا شرایطی جهت انتخاب نمونه تعریف می‌شود و نمودهای فاقد شرایط مذکور از نمونه حذف می‌گردند. این شرایط با توجه به مدل آزمون فرضیات و متغیرهای تحقیق تعیین می‌شود. دلیل استفاده از این روش و تعریف چنین شرایطی همگون نمودن نمونه آماری با کل جامعه و امکان تعمیم نتایج حاصل از آزمون‌ها به جامعه آماری می‌باشد. جامعه آماری پژوهش، با توجه به شرایط و ملاحظات ذیل محدودشده و نمونه آماری از آن استخراج می‌شود:

۱. شرکت تولیدی باشد. (شرکت‌های سرمایه‌گذاری و بانک‌ها به‌دلیل ماهیت خاص فعالیت حذف شده‌اند).

۲. برای رعایت قابلیت مقایسه‌پذیری، سال مالی شرکت‌ها منتهی به ۲۹ اسفند ماه هر سال باشد.

۳. شرکت طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ تغییر سال مالی نداشته باشد.

۴. شرکت تا پایان ۱۳۸۸ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته‌شده و طی سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ از بورس اوراق بهادار تهران نیز خارج نشده باشد.

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

۵. سهام شرکت در پایان اسفند ماه هر سال بایستی حداقل یک بار معامله شده باشد و توقف معاملاتی بیش از سه ماه در مورد سهام یاد شده اتفاق نیفتاده باشد.

۶. اطلاعات و صورت‌های مالی آن در دسترس باشد.

با توجه به محدودیت‌های فوق و در جهت همگون‌سازی داده‌ها و اطلاعات، ۱۲۸ شرکت در دوره زمانی ۵ ساله (۶۴۰ سال-شرکت) انتخاب شد.

الگو و متغیرهای پژوهش

کیفیت سود

کیفیت سود یکی از واژگان حسابداری بوده که تعاریف متعددی درخصوص آن ارائه شده است. بسیاری از محققان، کیفیت سود را به عنوان نزدیکی سود گزارش شده به سود هیکسی (سود اقتصادی) تعریف نموده‌اند (اسچیپر و وینسنت، ۲۰۰۳). به عبارت بهتر، هر اندازه که سود حسابداری به سود اقتصادی نزدیکتر باشد، کیفیت آن بیشتر است.

تاخیر حسابرسی

تاخیر حسابرسی به عنوان مدت زمان بین سال مالی و تاریخ گزارش حسابرسی تعریف می‌شود (علوی طبری و عارف منش، ۱۳۹۲: ۸).

ارزش شرکت

تعریف ساده ارزش‌گذاری در واقع همان ارزش یک شرکت است. ارزش‌گذاری فرآیندی است که در آن ارزش جاری یک دارایی یا شرکت بر اساس مقایسه آن دارایی با دارایی‌های مشابه یا بر اساس ارزش فعلی متغیرهایی که بازده آتی دارایی به آن بستگی دارد، تعیین می‌گردد(بیدگلی و همکاران، ۱۳۸۸: ۲۹).

در راستای آزمون فرضیه پژوهش از مدل زیر استفاده می‌شود (آستانا: ۲۰۱۴):

$$REV_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 ROE_{i,t} + \beta_2 ABNDELAY_{i,t} + \beta_3 ROE*ABNDELAY_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در آن:

متغیر وابسته

$REV_{i,t+1}$ = ارزش اضافی نسبی شرکت i در سال $t+1$ که برابر است با ارزش بازار حقوق صاحبان سهام شرکت در پایان سال $t+1$ منهای ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام در سال t، تقسیم بر ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام در سال t (آستانا: ۲۰۱۴).

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

متغیرهای مستقل

$ROE_{i,t}$ = بازده حقوق صاحبان سهام شرکت i در سال t که برابر است با نسبت سودخالص به حقوق صاحبان سهام (آستانا: ۲۰۱۴).

$ABNDELAY_{i,t}$ = تأخیر غیرعادی گزارش حسابرسی شرکت i در سال t که برابر است با فاصله زمانی بین تاریخ پایان سال مالی و تاریخ امضای گزارش حسابرسی شرکت i منهای میانگین فاصله زمانی بین تاریخ پایان سال مالی و تاریخ امضای گزارش حسابرسی صنعت (آستانا: ۲۰۱۴).

در راستای آزمون صحت فرضیه پژوهش، انتظار بر این است که ضریب β_3 کوچکتر از صفر باشد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

آمار توصیفی

در تجزیه و تحلیل توصیفی، پژوهش‌گر با استفاده از جداول و شاخص‌های آمار توصیفی نظیر شاخص‌های مرکزی و پراکندگی به توصیف داده‌های جمع‌آوری‌شده پژوهش می‌پردازد. این امر به شفافیت و توضیح داده‌های پژوهش کمک بسیاری می‌کند. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها در جدول (۱) ارائه شده است.

تعداد مشاهدات پژوهش حاضر ۶۴۰ شرکت است. این مشاهدات حاصل از ترکیب داده‌های ۱۲۸ شرکت پذیرفته شده در بورس به‌عنوان داده‌های مقطعی، در طول ۵ سال (۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳)، به‌عنوان دوره مورد مطالعه می‌باشد. اصلی‌ترین شاخص مرکزی، میانگین است که نشان‌دهنده نقطه تعادل و مرکز ثقل توزیع است. میانه نشان می‌دهد که نیمی از داده‌ها کم‌تر از این مقدار و نیمی دیگر بیش‌تر از این مقدار هستند. به طورکلی پارامترهای پراکندگی، معیاری برای تعیین میزان پراکندگی از یکدیگر یا میزان پراکندگی آن‌ها نسبت به میانگین است. از مهم‌ترین پارامترهای پراکندگی، انحراف معیار است. میزان عدم تقارن منحنی فراوانی را چولگی می‌نامند. اگر ضریب چولگی صفر باشد، جامعه کاملاً متقارن است و چنان‌چه این ضریب مثبت باشد چولگی به راست و اگر ضریب منفی باشد چولگی به چپ می‌باشد. هم‌چنین سطح احتمال مربوط به آن، نرمال یا غیرنرمال بودن توزیع داده‌ها را نشان می‌دهد. ضریب کشیدگی میزان کشیدگی منحنی فراوانی را نسبت به منحنی نرمال استاندارد نشان می‌دهد. اگر کشیدگی حدود سه باشد، یعنی منحنی فراوانی از لحاظ کشیدگی وضع متعادل و نرمالی دارد، اگر این مقدار بزرگ‌تر از عدد ۳ باشد منحنی برجسته و اگر کم‌تر از عدد ۳ باشد منحنی پهن می‌باشد. اگر سطح احتمال مربوط به آماره جارک‌برا برای مشاهدات مربوط به یک متغیر، بیش‌تر از ۰/۰۵ یا به‌عبارتی (p-value>0. 05) باشد، این نتیجه نشان‌دهنده نرمال بودن توزیع متغیر موردنظر می‌باشد. باتوجه به‌نتایج حاصل از این آماره و سطح احتمال

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

(prob<0. 05) در جداول ذیل، تمامی متغیرهای مدل دارای توزیع غیرنرمال می‌باشند. اما با توجه به قضیه حد مرکزی و این‌که تعداد مشاهدات در این مطالعه تقریباً زیاد و ۶۴۰ مشاهده برای هر متغیر می‌باشد، بنابراین می‌توان گفت که تمامی مشاهدات به‌سمت نرمال بودن میل می‌کنند و مشکلی بابت نرمال بودن مشاهدات در این مطالعه وجود ندارد.

جدول(۱) تحلیل توصیفی متغیرهای مدل

آمار توصیفی	EQ	AUD	CV
Mean	0. 039550	0. 317930	8. 585681
Median	0. 023190	0. 050550	12. 42790
Maximum	0. 697722	0. 977140	18. 53182
Minimum	-0. 385560	-0. 245619	-0. 251725
Std. Dev.	0. 189329	0. 432843	6. 803508
Skewness	1. 029700	0. 516098	-0. 360195
Kurtosis	6. 070783	1. 462171	1. 356876
Jarque-Bera	364. 5557	91. 47589	85. 83517
Probability	0. 000000	0. 000000	0. 000000
Sum	25. 31199	203. 4750	5494. 836
Sum Sq. Dev.	22. 90526	119. 7184	29577. 86
Observations	640	640	640

آزمون ریشه واحد داده‌های پانل

قبل از برآورد و بررسی مدل، ابتدا نسبت به مانایی و نامانایی داده‌های مورد استفاده در مدل، اطمینان حاصل می‌شود. آزمون‌های ریشه واحد داده‌های سری‌زمانی در الگوهایی که از داده‌های تلفیقی استفاده می‌کنند، از اعتبار چندانی برخوردار نیستند، به‌همین دلیل برای بررسی مانایی داده‌های پانل، بایستی از آزمون‌های زیر استفاده نمود:

۱. آزمون لوین لین و چو (LLC)[۱۲]

۲. آزمون بریتونگ[۱۳]

۳. آزمون ایم، پسران و شین (IPS)[۱۴]

۴. فیشر با استفاده از آزمون دیکی فولر تعمیم یافته[۱۵]

۵. فیشر با استفاده از آزمون فیلیپس – پرونی[۱۶]

۶. آزمون هادری[۱۷]

البته آزمون‌های لوین، لین و چو، ایم، پسران و شین، آزمون دیکی فولر تعمیم‌یافته‌ی فیشر و آزمون فیلیپس- پرون فیشر از مهم‌ترین آزمون‌های ریشه واحد در داده‌های پانل می‌باشد که در این مطالعه مورد

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

بررسی قرار گرفته‌اند. در تمام این آزمون‌ها فرضیه صفر مبنی بر وجود ریشه واحد می‌باشد. نتایج این آزمون به دو صورت الف) مدل دارای عرض از مبدأ و ب) مدل دارای عرض از مبدأ و روند ارائه شده است.

جدول(۲) نتایج آزمون ریشه واحد داده‌های ترکیبی

آزمون‌های مانایی –با عرض از مبدأ								
آزمون متغیرها	LLC	Prob	IPS	Prob	ADF-Fisher	Prob	pp-Fisher	Prob
DT	-۱۹/۹۷۴	۰/۰۰۰	۳/۰۹۳	۰/۰۰۰	۱۱۵/۸۷۲	۰/۰۰۰	۱۴۰/۶۹۹	۰/۰۰۰
مرتبه مانایی	**در سطح**		**در سطح**		**در سطح**		**در سطح**	
IA	-۳۱/۶۶۸	۰/۰۰۰	۱۲/۲۳۱	۰/۹۲۳	۱۸۲/۶۶۵	۰/۰۰۰	۲۱۱/۷۸۰	۰/۰۰۰
مرتبه مانایی	**در سطح**		**در سطح**		**در سطح**		**در سطح**	
PFM	-۱۵/۹۰۹	۰/۰۰۰	۶/۳۲۱	۰/۰۰۰	۱۰۱/۱۶۰	۰/۰۰۰	۱۰۹/۰۲۹	۰/۰۰۰
مرتبه مانایی	**در سطح**		**یک تفاضل**		**در سطح**		**در سطح**	
ACC	-۲۵/۴۰۸	۰/۰۰۰	-۹/۲۳۵	۰/۰۰۰	۱۸۴/۹۵۱	۰/۰۰۰	۲۲۱/۶۴۶	۰/۰۰۰
مرتبه مانایی	**در سطح**		**در سطح**		**در سطح**		**در سطح**	

مأخذ: محاسبات پژوهش

براساس نتایج حاصل از آزمون ایستایی در جدول (۲)، در سطح اطمینان ۹۵٪ متغیرهای مستقل {کیفیت سود، تأخیر غیرعادی حسابرسی} در مدل با عرض از مبدأ، در آزمون‌های لوین، لین و چو و فیلیپس-پرون فیشر و دیکی فولر تعمیم‌یافته‌ی فیشر و در آزمون‌های ایم، پسران و شین با همگی در سطح مانا بوده‌اند. این نتایج با توجه به‌مقدار عددی آماره‌های لوین، لین و چو، ایم، پسران و شین، دیکی فولر تعمیم‌یافته‌ی فیشر و فیلیپس-پرون فیشر و هم‌چنین سطح احتمال مربوط به این آماره‌ها استخراج شده‌اند. این متغیرها در سطح مانا بوده و نیازی به تفاضل‌گیری نیست.

آمار استنباطی

درمطالعه حاضر روش برآورد مدل براساس داده‌های تلفیقی است. این روش، تلفیقی از اطلاعات سری زمانی (۱۳۹۳-۱۳۸۹) و داده‌های مقطعی (۱۲۸شرکت پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار) می‌باشد. تمامی ارقام محاسبه‌شده برای هریک از متغیرهای مدل بر حسب میلیون ریال می‌باشد. در مدل برآورد شده که در

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

ادامه ارائه می‌شود تمامی متغیرهای وابسته با یک وقفه در سمت راست مدل و به‌عنوان یک متغیر توضیحی به‌منظور رفع مشکل خود همبستگی (وجود ارتباط بین جملات خطا) به‌عنوان یکی از موارد نقض فروض کلاسیک رگرسیون قرار داده شده است، هم‌چنین از روش EGLS[۱۸] برای تخمین مدل‌ها به‌منظور رفع مشکل واریانس ناهمسانی (یکسان نبودن واریانس جملات خطا) استفاده شده است.

آزمون F لیمر وآزمون هاسمن[۱۹]

در راستای برآورد ضرایب مدل پژوهش، ابتدا برای تعیین روش داده‌های ترکیبی و تشخیص همگن یا ناهمگن بودن آن‌ها، از آزمون چاو و آماره F لیمر استفاده می‌گردد. نتایج این آزمون در جدول شماره ۳ آمده است. مطابق آنچه در جدول شماره ۳ دیده می‌شود، نتیجه آزمون چاو، نشان می‌دهد که احتمال به دست آمده برای آماره F کمتر از ۵ درصد است، بنابراین برای آزمون این مدل، داده‌ها به صورت تابلویی مورد استفاده قرار می‌گیرند. هم‌چنین سطح معناداری آزمون هاسمن کمتر از ۰/۰۵ است، لذا برای برآورد ضرایب مدل مذکور، باید از مدل اثرات ثابت استفاده نمود. نتیجه آزمون مدل مذکور با استفاده از مدل اثرات ثابت و روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته برآوردی (EGLS) در جدول شماره ۴ ارائه شده است.

جدول(۳) نتایج آزمونF لیمر وآزمون هاسمن

مدل	نوع آزمون	آزمونF لیمر	آزمون هاسمن
مدل پژوهش(REV)	مقدار آماره	۱۷/۱۲۳	۵۲/۷۲۱
	P-Value	۰/۰۰۰۰	۰/۰۰۰۰
	نوع مدل	پانل	اثرات ثابت

مأخذ: محاسبات پژوهش

نتایج آزمون فرضیه

جدول(۵-٤) نتایج مدل اثرات ثابت

حالت	مدل اثرات ثابت	ضرایب	انحراف معیار	tآماره	P-Value
مدل پژوهش REV	ROE	0. 466271	0. 077526	6. 014418	0. 0000
	ABNDELAY	1. 373613	0. 511564	2. 685125	0. 0075
	ROE_ABNDELAY	0. 113551	0. 081021	1. 401503	0. 1617
	C	1. 264171	0. 256243	4. 933480	0. 0000
	R^2	۰/۸۴۸			
	$\bar{R}^2$	۰/۸۰۹			

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

	D. W	۱/۲۰۳
	فیشر F	۰/۰۰۰۰ prob = ۲۱/۹۴۴

مأخذ: محاسبات پژوهش

ضریب همبستگی(R^2) به‌دست آمده در مدل پژوهش نشان می‌دهد که متغیر توضیحی مدل قادر است ۰/۸۴۸ درصد تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهد. با توجه به ضریب تعیین تعدیل شده ۰/۸۰۹ مشخص می‌شود که این ضرایب بالا بوده و مفهوم آن توانایی تبیین مناسب مدل است. آماره دوربین واتسن محاسبه شده (D. W=۱/۲) حاکی از عدم وجود خودهمبستگی در مدل می‌باشد و براساس آماره آزمون F فیشر (۲۱/۹۴۴) و (prob =۰/۰۰۰۰)، برازش کل رگرسیون معتبر است.

با توجه به‌نتایج ارائه‌شده در جدول (۴) در شرکت‌های مورد مطالعه، در مدل پژوهش با توجه به‌مقدار آماره t و سطح احتمال مربوط به آن‌ها که کمتر از ۰/۰۵ بین کیفیت سود و ارزش شرکت با در نظر گرفتن تاخیر غیرعادی حسابرسی ارتباط معنی‌داری وجود دارد.

$$REV_{i,t+1} = \beta_0 + \beta_1 ROE_{i,t} + \beta_2 ABNDELAY_{i,t} + \beta_3 ROE*ABNDELAY_{i,t}$$

$$REV_{i,t+1} = 0.\ 106 + 0.\ 464\ ROE_{i,t} + 1.\ 375\ ABNDELAY_{i,t} + 1.\ 264\ ROE*ABNDELAY_{i,t}$$

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که، بین کیفیت سود و ارزش شرکت با درنظر گرفتن تاخیر غیرعادی حسابرسی ارتباط معنی‌داری وجود دارد. نتایج این مطالعه، با نتایج پژوهش دموری و همکاران (۱۳۹۳) وکاشانی پور و همکاران (۱۳۸۵) مطابقت دارد.

دموری و همکاران (۱۳۹۳)، به بررسی رابطه بین هموارسازی، کیفیت سود و ارزش شرکت در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج حاصل از مدل رگرسیونی نشان داد که سرمایه گذاران برای شرکت‌های هموارساز سود با کیفیت بالاترین ارزش و برای‌شرکت‌های غیر هموارساز سود بدون کیفیت کمترین ارزش را قائل هستند. کاشانی پور و همکاران (۱۳۸۵)، پژوهشی با عنوان بررسی رابطه بین اقلام صورت‌های مالی و مدت زمان لازم برای حسابرسی انجام دادند. آن‌ها متغیرهایی مثل دارایی‌های جاری و بدهی‌های جاری بیشترین-همبستگی را در کل دوره تحقیق با متغیر وابسته تحقیق داشتند.

از طرفی با نتایج پژوهش آستانا (۲۰۱۴) مغایر است. آستانا (۲۰۱۴)، در پژوهش خود به بررسی ارتباط بین تاخیر غیرعادی حسابرسی و کیفیت سود و ارزش شرکت در کشور آمریکا پرداخت. که نتایج وی نشان

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

داد که تاخیر غیر عادی در فرآیند حسابرسی به طور معکوس با کیفیت سود در ارتباط است. پژوهش وی مدل جامعی برای توضیح تاخیر حسابرسی و یک ابزار برای اندازه گیری تاخیر حسابرسی غیرعادی فراهم می کند.

به سرمایه‌گذاران، استانداردگذاران و کارگزاران بورس اوراق بهادار توصیه می‌شود، با توجه به نقش سود گزارش شده در تصمیم‌گیری به کیفیت آن توجه ویژه‌ای داشته باشند زیرا کیفیت بالای سود باعث می‌شود ارزش واقعی واحد تجاری به اطلاع سرمایه گذاران برسد و بازار سرمایه گسترش یابد. همچنین هدف چارچوب نظری حسابداری مبنی بر ارائه اطلاعات مربوط و به موقع جهت تصمیم‌گیری استفاده کنندگان صورت‌های مالی برآورده می‌شود.

به حسابرسان پیشنهاد می‌شود با افشای به موقع اطلاعات مربوط، مانع از بی خبری از وقایع مهمی شوند که ممکن است باعث کاهش ارزش شرکت شود.

یکی از مشکلاتی که افراد درون سازمانی و برون سازمانی همواره با آن مواجه‌اند، ارزیابی به موقع وضعیت مالی و نتایج عملیات بنگاه اقتصادی است، بنابراین به بنگاه‌های اقتصادی پیشنهاد می‌شود صورت‌های مالی را به‌موقع حسابرسی و در اختیار استفاده کنندگان قرار دهند.

به استفاده کنندگان صورت‌های مالی پیشنهاد می‌شود برای بیان سودمندی سود در تعیین ارزش شرکت تنها به میزان سود گزارش‌شده توجه نکنند، بلکه باید به کیفیت سود گزارش شده نیز توجه کرد. اگر سود کیفیت بالایی داشته باشد، به ارزش بالاتر شرکت منجر می‌شود و اگر سود گزارش شده کیفیت پایینی داشته باشد، ارزش کمتری خواهد داشت.

یادداشت‌ها

1. Cenchel and Balsam 2. Schipper and Vincent
3. Beaver 4. Sarbanes-Oxley Act Section
5. Lambert 6. Begley and Fischer
7. Yaacob and Che-Ahmad 8. Givoly and Palmon
9. Pizoni 10. Kogilavani and Margan-mohed
11. Asthana 12. Levin, Lin and Chu
13. Breitung 14. Im, Pesaran and Shin
15. Fisher – ADF 16. Fisher – PP
17. Hadri 18.
19. F Limer and Hausman

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

References

Ahmad pour, A. , Shahsavari, M. (2014). Earnings management quality and impact on the profitability of future profits of bankrupt companies in Tehran Stock Exchange. *Journal of Financial Accounting empirical studies*, the eleventh year, Vol. 11, No. 41, Pp: 37-58

Alavi Tabari, H. , Aref Manesh, Z. (2013). Investigate the relationship between auditor industry specialization and the delay in the audit report on companies listed on the Tehran Stock Exchange, Journal of Accounting, No 14, Pp: 7-26.

Asthana, S. (2014). Abnormal audit delays, earnings quality and firm value in the USA. The current issue and full text archive of this journal is available at www. emeraldinsight. com/1985-2517. htm.

Bahman Abadi, M. (2011). Factors affecting the delay in the completion of the financial statement audit of listed companies in Tehran Stock Exchange, ending a Master of Accountancy. *University of Economics, Accounting,* Central Tehran Branch.

Bahram Far, N. , Mehrani, K. (2004). The relationship between earnings per share, dividends and invest in companies listed in Tehran Stock Exchange. *Journal of Accounting and Auditing Reviews,* 11 (36): 46-27.

Baiat, A. , Ahmadi, S, A. (2014). Audit delay and timeliness of financial reporting. *financial accounting and auditing Research*, Issue 22, pp: 97-121.

Bani Mahd, B. (2011). Study of factors affecting the auditor's opinion. *Journal of the Tehran Stock Exchange.* No. 13, Pp: 59-83.

Beaver, W. H. (2002). P/ErsP/Ectivws on recent capital market research. *The Accounting Review (April).*

Begley, J. , Fischer, P. E. (1998). Is there information in an earnings announcement delay? *Review of Accounting Studies*, 3, 347–363.

Bigdeli Eslami, Gh. , Bajelan, S. , Mahmodi, V. (2008). Performance appraisal valuation models Stock Exchange. *Financial Research*, Volume 10, Issue 26, Pp: 21-40.

Cenchel, D. , Balsam, S. (2013). An examination of audit delay: further evidence from New Zealand, *Accounting and Business Research,* Vol. 22 No. 85, pp. 21-32.

Demori, D. , Arefmanesh, Z, Abasi Moslo, Kh. (2011). Examine the relationship between income smoothing, earnings quality and corporate value in firms listed in the Tehran Stock Exchange. *Journal* of tax accounting,, No 1, serial number 7, Pp: 39- 54.

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

Givoly, D. , Palmon, D. (1982). Timeliness of Annual Earnings Announcements. Some Empirical Evidence,*The Accounting Review* , 57(3): 486-508.

Hasemi, A. , Dastgir, M. , Sharifi, D. (2014). The effect of timely information reflecting the quality of accounting information on stock prices of companies listed in Tehran Stock Exchange. Journal of Financial Accounting, No 24: 121-142.

Khajoei, Sh. , Nazemi, A. (2005). The relationship between the quality of stock Svdvbazdh emphasize the role of accrual accounting firm listed Drbvrs Exchange. *Review of Accounting and Audit*, No. 40, Pp: 60-37.

Khalatbari, A. , Ramezanpour, I. , Haghdoost, J. (2013). Studying the relationship of earnings quality and Audit delay in accepted companies in Tehran Securities, *International Research Journal of Applied and Basic Sciences*. Vol, 6 (5): 549-555.

Kogilavani, A. , Margan-mohed, N. (2013). Additional evidence audit report lag. *Auditing*: *Journal of Practice and Theory*, 20 (1): 137-146.

Lambert, Tamara A. , Jones, Keith L. , Brazel, Joseph F. (2013). Unintended Consequences of Accelerated Filings: Are Involuntary Reductions in Audit Delay Associated with Reductions in Earnings Quality? *ssrn*. 963402.

Panahian, H. , Ramazani, A, A. (2006). The relationship between the market reaction to earnings quality and cash deposits increased equity capital from shareholders. *Journal of Accounting and Auditing,* 14 (50): 98-83.

Pizoni, A. , Graul, P. R. , Newton, J. D. (2004). The relationship between audited financial statements and audit functions, *Contemporary Accounting Research*, 5(2), PP. 65-73.

Saghafi, A. , Kordestani, Gh. (2004). Review and explain the relationship between earnings quality and market reaction to dividend changes. *Quarterly review of accounting and auditing,* No. 11 (37), Pp: 72-51.

Schipper, K. , Vincent, L. (2003). Earnings quality. *Accounting Horizons*, Vol. 17 (supplement), Pp: 97-110.

Sedaghati Mokhtari, M. , Hajiha, Z. (2012). Check and compare the features of earnings quality and economic performance measurement by using the Lewis and Penman.

Vali Pour, H. , Rostami, V. , Shahabi, A. (2010). Related components and levels of reported earnings to predict the value of the company. The Journal of Management Accounting, Vol. 3, Pp: 93-107.

Yaacob, N, M. , &, Che-Ahmad, A. (2011). IFRS adoption and audit timeliness: Evidence From Malaysia, *The journal of American Academy of business*, Vol 17, No. 1, PP. 112-118

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]

[Downloaded from jnraims.ir on 2025-06-08]